

มือลึกลับไปกดเงินคนตาย

หน่วยงานของรัฐขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐด้วยตนเอง โดยขอใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้หรือไม่ครับ อย่าเพิ่งอ่านแต่ลองหาคำตอบเองก่อน

เรื่องจริงๆ เป็นอย่างนี้ครับ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรกับจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ นายมุกซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบพบว่า นางดาและนางสาวหารได้เสียชีวิตเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๔ และ พ.ศ. ๒๕๕๖ คือ ๔ ปี และ ๒ ปี ก็ต้องหมดสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ แต่นายมุกไม่ทราบเพราะคงไม่ได้รับเชิญให้ไปงาน และยังจ่ายค่าเบี้ยยังชีพให้จนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ เมื่อนายมุกมาจึงไปดูข้อเท็จจริงสืบไปสืบมาจึงพบว่าบัญชีของทั้งสองรายมีมือลึกลับไปกดเงินที่ตู้กดเงินของธนาคารกรุงไทย นายมุกจึงต้องการภาพวงจรปิดบุคคลที่กดเงิน เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและเรียกเงินคืนจากทายาทต่อไป แต่ธนาคารกรุงไทยมีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผย ด้วยเหตุผลว่าธนาคารกรุงไทยเป็นรัฐวิสาหกิจและอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งห้ามเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล และยังมีพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติความผิดพนักงานไว้ด้วยหากเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมต้องได้รับโทษทางอาญา และธนาคารเองอาจถูกเจ้าของข้อมูลร้องเรียนต่อธนาคารแห่งประเทศไทยหรือฟ้องร้องดำเนินคดี นายมุกจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาเห็นว่า นายมุกผู้อุทธรณ์เป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิในฐานะหน่วยงานของรัฐขอข้อมูลข่าวสาร จึงมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า นายมุกเป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐ เพื่อแสดงความเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนเอง จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ได้ให้สิทธิหน่วยงานของรัฐในการขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น โดยอาศัยกฎหมายฉบับนี้ ส่วนการขอข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลกับธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐด้วยกันทั้งสองฝ่าย ก็ควรเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมปฏิบัติของราชการตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อชี้ชัดแล้วว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จึงไม่มีอำนาจรับไว้พิจารณา จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา

เป็นหลักการพิจารณาวินิจฉัยครับว่า หน่วยงานของรัฐใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ได้ แต่ถ้าขอข้อมูลข่าวสารเพื่อเรื่องทางแพ่งที่ไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงาน เราับพิจารณาให้ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”